אגרא דכלה — צו

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה וכו' (ויקרא ו ב). יש לרמז בפסוק הזה שהתורה משמיענו איזה לימוד תורה היא עולה לי"י לריח ניחוח, והיה הציווי הזה לאהרן ולבניו כי יורו משפטיך ליעקב כתיב (דברים לג י), ואמר זאת תורת העולה, רצ"ל זא"ת היא התורה אשר תעלה לי"י, ואמר היא העולה על מוקדה אשר עולה בהתלהבות הלב באהבתו ואש תוקד בקרבו מאהבת הש"י, על המזב"ח שכוונתו בתורה שתהיה לריח ניחח על המזב"ח היינו השכינה, (מזב"ח גם כן בגימטריא א"ל הוי"ה ויאר וכו' עד קרנות המזבח (תהלים קיח כז)), כל הלילה עד הבוקר, היינו אפילו כל ימי הגלות שנקרא לילה, עד זמן הגאולה שנקרא בקר, בכדי שיהיה סמך וסעד לשכינה, ואש המזבח תוקד בו, היינו על ידי לימוד תורה תוקד בו התלהבות השכינה, אפילו בעת שמפסיק מהלימוד בהכרח, והבן כי קצרתי:

וכל מנחת כהן כליל תהיה וכו' (ויקרא ו טז). יש לרמז בדרך רמז ברמזי המצוה הזאת, קבלה בידינו מתלמידי הבעש"ט שהמתפלל לא ישים מגמתו לדבר הנחסר לפי ראות העין, רק בראותו שיש לבן ישראל איזה חסרון הן בגופו הן בממונו, מסתמא יש איזה חסרון ופגם ח"ו באם הבנים שלמעלה מקור נשמות ישראל, מזה נמשך חסרון לענפיה נשמות ישראל העמוסים מני בטן, ומכוין בתפלתו לתקן המקור והשורש וממילא יתוקנו הענפים, המתפלל כזה בטוח שלא תחזור תפילתו ריקם, כי אינו מכוין להנאת עצמו רק לצורך גבוה. וזה מרומז בפסוק הזה וכל מנחת כה"ן, (כה"ן נקרא העובד האמיתי המייחד מעשיו לי"י בלתי לי"י לבדו, וטעמא רבא אית ביה דידוע מאלפ"א בית"א דאטב"ח שהוא צירוף כל האחדים לעשיריות, היינו א"ט הוא מספר י', וכן ב"ח וכן ג"ז ד"ו, נשאר אות ה' בלא בן זוג וכן כל העשיריות למאות כזה, י"ץ כ"פ ל"ע מ"ס, נשאר אות נו"ן יחידי בלא בן זוג. וכן בהצטרף כל המאות לאלפים, דכבר ידעת אותיות מנצפ"ך הכפולים הם נחשבים אחר הת', היינו ך' ה' מאות, ם' ו' מאות וכו', וככה תצרף ק"ץ ר"ף ש"ן ת"ם, נשאר אות כ' בלא בן זוג. הנה תראה אתוון כה"ן הם יחידים בלא בן זוג, על כן העובד באמת בשביל האחדות נקרא כה"ן. ואמר וכל מנחת כה"ן, (היינו תפלת הכה"ן העובד ומתפלל באמת לשם האחדות), כליל תהיה (תהיה תפלתו לשם הכולל, היינו מחמת שיש חסרון בהכולל היינו השכינה הקדושה), לא תאכל (היינו הנאה כידוע דלא תאכל לכולי עלמא גם איסור הנאה במשמע (פסחים כ"א ע"ב), היינו לא תכוין להנאת עצמך, ודי בזה למשכיל על דבר חכמה:

ולבש הכהן מד"ו (ויקרא ו ג). תרין במסורה דין. ואידך ויואב חגור מד"ו (שמואל ב' כ ח). להורות שכל אחד צריך לעבוד עבודתו כפי מדתו, הכהן בעבודתו צריך לעורר מדת החס"ד, ובמלחמה על האויב שר צבא המלחמה צריך לעורר על האויב מדה הגבורה. וזהו מד"ו כמדתו:

בתורת כהנים (והוא מכילתא דמלואים משנה י"ב), ויגש את פר החטאת (ויקרא ח יד), מתחילה לא נקרא פר החטאת, שנאמר (שמות כט א) זה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן בקר ואילים, (ר"ל בפרשת תצוה בציוו הש"י לו סדר המילואים נאמר לקח פר אחד בן בקר, ולא קרא אותו חטאת), כשהוא פורט את מעשיו (בכאן) היה נקרא פר החטאת, (ורצ"ל כי שם בשעת הציווי היה קודם מעשה העגל. והנה היה גלוי וידוע לפניו ית' שעתידין לחטא, וציוה ליקח פר אבל לא קראהו חטאת, דאז היו כמוכרחין במעשיהם ח"ו, כי כבר כתבנו בשם מהר"מ אלשיך שהדבר שהוא בידיעתו ית"ש, אין האדם מוכרח בזה ועדיין הדבר בבחירתו, מה שאין כן דיבורו ית"ש מכריח, כמ"ש הכתוב (ישעיה נה יא) כן יהיה דברי אשר יצא מפי וכו'. ובזה יונח לנו אומרו שם וזה הדב"ר אשר תעשה, שנתקשו המפרשים על תיבת הדב"ר, וגם חז"ל

(שמו"ר פל"ח א') דרשו בו ברוח קדשם. ולדעתינו יונח שז"ש ית"ש וזה הדב"ר וכו', זה הוא אשר יוצא מדיבורו לקח פר וכו', ואחר מעשה נודע למשה הענין שלא רצה הש"י לומר חטא"ת, דכיון שיצא הדבר מפיו ית"ש שוב לא יהיה הדבר בבחירתם, והבן נ"ל הגם שלא פירש כן בעל קרבן אהרן, נ"ל שהוא נכון, ואמר אחר כך בברייתא ענין בפני עצמו שייך למה שפרשתי):

ואת הפר ואת עורו ואת בשרו שרף באש מחוץ למחנה (ויקרא ח יז). אין אנו יודעין אם חטאת אהרן ובניו היה, אם חטאת הצבור היה, (רצ"ל לפי זה שהוא לחטאת על חטא העגל, הנה חטאת כהן המשיח דינו לישרף, וכן חטאת הציבור השתא לא ידענו אם הוא חטאת אהרן ובניו, והיה דינו ככהן גם קודם משיחתו, (או אפשר ללמוד שגג כשהיה הדיוט ונעשה כהן משיח, יביא פר). או נאמר שהוא חטאת הצבור (שדינה גם כן בשריפה). כשהוא אומר (ויקרא ח ב) קח את אהרן ואת בניו אתו, (רצ"ל ואחר כך אמר ואת פר החטאת ואחר כך ואת כל העדה הקהל וכו' (ויקרא ח ג)), הוי אומר חטאת אהרן ובניו ולא חטאת ציבור היה, כנ"ל פירוש הברייתא והוא נכון לדעתי:

שם (תו"כ) משנה ט"ו וישחט וכו' ויקדשהו לכפר עליו (ויקרא ח טו). כפרה זו איני יודע מה הוא, (רצ"ל כי בתצוה (שמות כט יב) לא נאמר רק ולקחת מדם הפר ונתת וכו', ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המזבח, ולא נאמר קידוש וכפרה כלל, ואם כפירוש רש"י שהוא קידוש והכנה לכפר עליו מהיום והלאה כל הקרבנות, אם כן למה לא נאמר זה הלשון בציווי בפרשת תצוה), מכאן אתה אומר שלא היה כפרה זו, (שבאמת לא הוצרכו לכפרה זו, שבלב שלם התנדבו כולם ושלא מן הגזל, אלא שאמר משה בשעה שצוה אדון העולם להתנדב בדבר המקדש, דחקו ישראל איש איש והביאו שלא בטובתם, (רצ"ל משה אמר זה כמו שהיה רואה שהש"י לא אמר פר החטא"ת, כדי שלא יצא הדבר בדיבורו ית"ש ויהיו מוכרחים, כן לא רצה הש"י בשעת הציווי לומר לו כפרה למזבח בשביל האונס, דאז יהיה בהכרח שיהיה כך שיתנדבו שלא בטובה, אבל באמת כוונת הש"י בשפיכת הדם אל יסוד המזבח הוא כדי לכפר על נדבת האונס, כן היה משה סובר), תהא כפרה זו שלא יתנדב אדם גזל למקדש, (רצ"ל אם כן שזה היה רק סברת משה, ובאמת הם התנדבו בלב שלם ולא הוצרכו לכפרה, רק שפיכת הדם אל המזבח הוא גזירת מלך סתם, אם כן למה צוה הקב"ה לכתוב זה בתורה הנך תיבות ויקדשהו לכפר עליו, לזה אמר התנא מה שנכתב כן בתורה תהא כפרה זו, ללמוד לדורות שלא יתנדב אדם גזל וכו', נ"ל:

בסוף הפרשה ויעש אהרן ובניו וכו' אשר צוה י"י ביד משה (ויקרא ח טו). הנה בכל מקום אמר אשר צוה י"י את משה, וכאן בי"ד משה, וטעמא בעי. והנראה דהן זאת היה למרן רש"י ז"ל שפירש להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל: והנה בכ"מ פירש להגיד שבחו שלא שינה, וכאן כתב שלא הטו ימין ושמאל. ויש לפרש כוונתו שבא לפרש תיבת בי"ד, דהנה יש לך אדם עובד מאהבה, והוא בחינת יד ימין יד הגדולה חסד אברהם. ויש שעובד מירא"ה, הוא בחינת י"ד שמאל פחד יצחק יד החזקה. ועיקר העבודה לעבוד באהבה ויראה דחילו ורחימא, והוא מדת אמ"ת תתן ליעקב יד הרמה קו האמצעי, יעקב איש תם יושב אהלים (בראשית כה כז) בין אהל אברהם ובין אהל יצחק. והנה כן הוא מדת משה פנימיות קו האמצעי דע"ת, יעקב מלבר ומשה מלגאו (זוהר תיקו"ז י"ג כ"ט ע"א). וז"ש ויעש אהרן ובניו וכו', שעשו בחינת עבודתם באהבה ויראה, דהיינו בבחינת י"ד הרמה שהיא י"ד משה, וזהו אשר צוה י"י בי"ד משה דייקא. וזה שדקדק רש"י שלא הטו ימין (דהיינו לעבוד באהבה לב"ד), ושמאל (דהיינו לעבוד ביראה לבד), רק בשתיהם ביחד בדחילו ורחימו: